

Σημείωμα

ΑΦΥΠΝΙΣΗ ΦΥΛΕΤΙΚΩΝ ΕΘΝΙΚΙΣΜΩΝ ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗΝ ΚΡΙΜΑΙΑ

Του Ανδρέα Ανδριανόπουλου

Όπως είχα επισημάνει σε παλαιότερο άρθρο μου τα προβλήματα της Ρωσίας με τους Τατάρους, αρχικά της Κριμαίας, έρχονται σταδιακά στο προσκήνιο. Σε μια μεγάλη συγκέντρωση στο Μπακισεράι, που είναι η ιστορική τους πρωτεύουσα με το κάστρο (Κρεμλίνο) του παλιού τους μεσαιωνικού ηγεμόνα Χάν, αποφάσισαν να επιδιώξουν αυτοδιάθεση και να ζητήσουν από τους διεθνείς οργανισμούς να στηρίξουν τα δικαιώματά τους σαν ανεξάρτητος λαός. Σε έκτακτη συνάντηση του Κουρουτλάι, του εθνικού συμβουλίου των Τατάτων της Κριμαίας, οι εκπρόσωποι ενέκριναν ψήφισμα που καλεί "στην προώθηση πολιτικών και νομικών πρωτοβουλιών για την κατοχύρωση της εθνικής και εδαφικής αυτονομίας των Τατάρων της Κριμαίας στην ιστορική τους εστία, την Κριμαία". Η προσάρτηση της Κριμαίας από την Ρωσία έχει ανησυχήσει τους Τατάρους που αποτελούν τις 300.000 από τα 2 περίπου εκατομμύρια των κατοίκων της χερσονήσου. Συζητούν για τις μελλοντικές τους κινήσεις και για το αν θα ζητήσουν να κινούνται πλέον με "ξένα" διαβατήρια από και προς την Κριμαία. Πολλοί αρνήθηκαν να ψηφίσουν στο δημοψήφισμα της 16 Μαρτίου που έγινε προσπάθεια να νομιμοποιήσει ουσιαστικά την Ρωσική επέμβαση.

Τα προβλήματα των μικρότερων εθνοτήτων που βρίσκονται εγκλωβισμένες σε εδάφη μεγαλύτερων εθνικών πλειοψηφιών έρχονται στο προσκήνιο με μεγάλη ορμή μετά την πρόσφατη κρίση στην Ουκρανία. Να σημειωθεί πως μέχρι πρόσφατα ο διαμελισμός παλαιότερων κρατικών οντοτήτων σε καινούργιες πολιτειακές μονάδες είχε περιορισθεί στην διάλυση ομοσπονδιών στα επι μέρους κράτη που τις απάρτιζαν. Καμία συστατική πολιτειακή μονάδα δεν είχε σπάσει εσωτερικά. Για τον προφανή λόγο πως κάτι τέτοιο θα άνοιγε τους ασκούς του Αιόλου. Μοναχά στο Κόσοβο έγινε προσπάθεια να γίνει κάτι τέτοιο (να σπάσει δηλ εσωτερικά η Σερβία) , από απερισκεπτες κινήσεις της Δύσης, δίχως να συναντήσει την έγκριση των περισσότερων κρατών της γης. Το ίδιο τώρα γίνεται προσπάθεια να προωθηθεί στην Ουκρανία με την αυτονόμηση της Κριμαίας και την ένταξή της στην Ρωσική Ομοσπονδία. Πιθανόν να ακολουθήσει αργότερα στην ίδια γραμμή η Τανσδνειστερία (κομμάτι της Μολδαβίας), εδάφη του Νότιου Καυκάσου (Νότια Οσσετία, Αμπχασία) και ίσως μεγαλύτερα μέρη της ανατολικής Ουκρανίας.

Αυτή όμως η κινητικότητα δυνατόν να δημιουργήσει τεράστια προβλήματα συνοχής μέσα στην ίδια την Ρωσία. Περιοχές του βόρειου Καυκάσου (Νταγκεστάν, Ιγκουσέτια, Τσέτσνια, Καμπαρντίνο Μπαλκάρια) αλλά και σημεία στην Σιβηρία (Καλμυκία, Τούβα, Μπουριάτια και Σάκκα) συνιστούν μερικά από τα ερωτηματικά. Τα μεγάλα όμως και πειστικά ερωτήματα αφορούν τις περιοχές με συγκεντρωμένους μεγάλους μουσουλμανικούς πληθυσμούς. Πέραν της Κριμαίας πολύ μεγαλύτερες συγκεντρώσεις μογγολικών Τουρκόφωνων και μουσουλμανικών φύλλων (Τατάροι) συναντώνται σε εδάφη γύρω από τον Βόλγα (Καζάν, Σαράτωφ και Ασπραχάν) και τα βουνά Ουράλια (Ούφα και Ιζέβτσκ, στην Ουντμούρτια). Το Ταταρστάν έχει ήδη εξασφαλισμένη αυτονομία μέσα στα πλαίσια της Ρωσικής Ομοσπονδίας δίχως να κρύβει τις διαθέσεις του για μεγαλύτερη ανεξαρτησία και αυτόνομη, αν είναι

δυνατόν, κρατική υπόσταση. Το προηγούμενο της Κριμαίας είναι σίγουρο πως θα αναπτερώσει φιλοδοξίες και θα πυροδοτήσει οραματισμούς.

Οι Δυτικοί λοιπόν έκαναν το πρώτο λάθος με το Κόσσοβο. Οι Ρώσοι συνεχίζουν τώρα με τα πεπραγμένα τους στην Κριμαία και γενικότερα στην Ουκρανία. Οι ασκοί του Αιόλου είναι πιθανότατο να ανοίξουν. Με τα προβλήματα να πολλαπλασιάζονται και τους εθνικισμούς να θεριεύουν. Τυχόν αποσχιστικές κινήσεις στην Ρωσία θα προκαλέσουν ανάφλεξη στους μουσουλμάνους Ουιγούρους της Κίνας καθώς και θα οδηγήσουν σε κινητοποιήσεις τους Ρώσους του Καζακστάν. Παρόμοια προβλήματα θα εμφανισθούν και στη Δύση. Καταλανοί, Βάσκοι, Σκωτσέζοι και Φλαμανδοί θα αρχίσουν τα σκιρτήματα ενώ και για τις μουσουλμανικές μειονότητες σε Ελλάδα και Βουλγαρία ο καιρός της επικίνδυνης αφύπνισης δεν θα είναι μακριά.

Δεν ξέρω αν στο παρασκήνιο υπάρχουν συγκεκριμένοι σχεδιασμοί. Ο κόσμος όμως θα αρχίσει να αλλάζει. Κι όσοι έχουν την ευθύνη της διακυβέρνησης χωρών που θα μοιάζουν με καζάνια που κοχλάζουν, οφείλουν να κάνουν χειρισμούς με προσοχή και με ιδιαίτερη φροντίδα για την προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και ζωής. Θα είναι κρίμα να κυλίσουμε πίσω σε αγριότητες και σε συνθήκες πολιτικές που θυμίζουν ύστερο Μεσαίωνα. Η νέα πολιτική αρχιτεκτονική οφείλει να κινηθεί πάνω σε γραμμές που ξεχωρίζει την αντιπαλότητα από την αντιπαράθεση. Οι διαφορές να γίνουν γέφυρες που χτίζουν συνεργασίες κι όχι κανάλια γεμάτα μίσος και πλημμυρισμένα με αίμα. Οφείλουμε όλοι πλέον να ψάξουμε για εμπνευσμένες και μετριοπαθείς ηγεσίες. Διαφορετικά η μοίρα μας θα είναι τραγική...